

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Rabobank

Jongvolwassenen en beleggen 2021

Hoe jongvolwassenen omgaan met beleggen, crypto en sparen

Carlijn Prins, Annette Groen, Jasja Bos

Jongvolwassenen en beleggen 2021

Hoe jongvolwassenen omgaan met beleggen, crypto en sparen

Auteurs

Carlijn Prins

Annette Groen

Jasja Bos

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	6
2. Vermogensopbouw jongvolwassenen	7
3. Beleggers	12
Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording	19
Bijlage 2 Achtergrondkenmerken	20
Bijlage 3 Literatuur	21

Voorwoord

Er valt de laatste tijd niet aan te ontkomen: beleggen is in opkomst en allang niet meer voorbehouden aan mensen met veel vermogen. Ook onder jongvolwassenen is beleggen populair, zo blijkt uit dit onderzoek. Maar beleggen is nog steeds een meer risicovolle manier van vermogensopbouw dan sparen. Het Nibud en de Rabobank vinden het dan ook belangrijk dat jongvolwassenen die beleggen dat op een verstandige manier doen. Beide organisaties willen ieder vanuit hun eigen rol jongvolwassenen ondersteunen om gezonde financiële keuzes te maken.

Met dit onderzoek geven het Nibud en de Rabobank verder invulling aan de samenwerking die zij begin 2021 zijn aangegaan op het thema van financieel gezond leven. Het onderzoek biedt inzicht in de groep jongvolwassen beleggers en de keuzes die zij maken. Het maakt duidelijk dat het belangrijk is om jongvolwassenen behulpzame en betrouwbare informatie aan te reiken. Alleen dan kunnen zij een goede afweging maken. De uitkomsten bieden voor zowel de Rabobank als het Nibud aanknopingspunten om hiermee aan de slag te gaan.

Cora van Horssen, Nibud
Marion van Ierland, Rabobank

Conclusies

Beleggen is in opkomst onder jongvolwassenen (Nibud, 2021; AFM, 2021), maar is een risicovollere vorm van vermogensopbouw dan sparen. Het Nibud en de Rabobank vinden het belangrijk dat jongvolwassenen een financieel gezonde start maken. Daar hoort ook bij dat zij geen onverstandige keuzes maken als het gaat om beleggen of daarbij risico's lopen waardoor ze in financiële problemen kunnen komen. Het Nibud en de Rabobank hebben met dit onderzoek de handen ineen geslagen om meer inzicht te krijgen in de houding en het gedrag van 18- tot en met 30-jarigen rond beleggen. Daarmee kunnen we jongvolwassenen die beleggen of dat willen gaan doen, beter adviseren en helpen bij het maken van financieel verstandige keuzes.

We geven antwoord op de volgende vragen:

- Welke typen financieel vermogen hebben jongvolwassenen en hoeveel financieel vermogen hebben zij?
- Wat zijn redenen voor jongvolwassenen om wel of niet te beleggen?
- Wat is de houding van jongvolwassenen ten aanzien van sparen, beleggen en crypto?
- Hoeveel kennis over beleggen hebben jongvolwassen beleggers?

Bijna een derde van de jongvolwassenen heeft traditionele beleggingen

Dit onderzoek bevestigt het beeld dat beleggen onder jongvolwassenen populair is. Van de Nederlanders van 18 tot en met 30 jaar heeft 31 procent beleggingen in aandelen, obligaties, fondsen en/of indextrackers. Ruim een kwart (27 procent) van alle jongvolwassenen heeft cryptovaluta. Beleggen beperkt zich niet tot een specifieke groep jongvolwassenen. Wel zien we dat jongvolwassenen met een wat hoger inkomen en met meer vermogen vaker beleggen dan anderen. Daarnaast zijn beleggers vaker hoger opgeleid en beleggen mannen vaker dan vrouwen.

Ruim driekwart (77 procent) van de jongvolwassenen vindt dat je alleen moet beleggen met geld dat je kunt missen. Van degenen die beleggen is hetzelfde percentage het hiermee eens. Van degenen die niet beleggen is het aandeel met 81 procent nog iets hoger. De meeste jongvolwassenen zijn zich blijkbaar bewust van het risico van beleggen en het feit dat het onverstandig is hiervoor geld te gebruiken dat je niet kunt missen of niet hebt.

Groot deel van de beleggers heeft ook spaargeld

Dat beleggen in opkomst is, betekent niet dat jongvolwassenen geen heil meer zien in sparen. Het overgrote deel van de jongvolwassenen (86 procent) heeft namelijk spaargeld op een bankrekening of contant. We weten niet om hoeveel spaargeld het gaat. Een relatief beperkte groep (9 procent) heeft geen spaargeld. Zij hebben iets vaker een laag inkomen en zijn vaker lager opgeleid.

Jongvolwassenen vinden traditioneel beleggen betere manier van vermogensopbouw dan cryptovaluta

Jongvolwassenen zien beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers als een betere manier om vermogen op te bouwen dan beleggen in cryptovaluta. Zo geeft 43 procent aan dat beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers hiervoor een goede manier is, tegenover 30 procent die dat over cryptovaluta zegt.

Jongvolwassenen vinden gemiddeld genomen beleggen in cryptovaluta ook risicovoller dan beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers. Van alle jongvolwassenen vindt

61 procent cryptovaluta risicovol, terwijl 49 procent dit zegt over aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers.

Zoals valt te verwachten, hebben jongvolwassenen die beleggen doorgaans een positievere houding ten opzichte van de beleggingen die ze hebben (bijvoorbeeld crypto) dan respondenten die deze beleggingen niet hebben.

Jonge beleggers hebben lang niet altijd goed begrip van risicospreiding

Om te meten of jongvolwassenen kennis hebben over beleggen, legden we respondenten één van de vragen voor waarmee financiële geletterdheid kan worden gemeten (Lusardi & Mitchell, 2014). De vraag is gericht op het begrip van risicospreiding. De kennisvraag gaat specifiek over de meer traditionele vormen van beleggen. Van de respondenten die in zulke traditionele vormen beleggen (aandelen, obligaties, fondsen en/of indextrackers) geeft 43 procent niet het juiste antwoord op de kennisvraag over beleggen: 25 procent antwoordde 'waar' en 18 procent 'weet ik niet'.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Beleggen is in opkomst onder jongvolwassenen (Nibud, 2021; AFM, 2021), maar is een risicovollere vorm van vermogensopbouw dan sparen. Het Nibud heeft al eerder haar zorg uitgesproken over dat een deel van de jongeren en jongvolwassenen belegt zonder geld achter de hand te hebben. Het Nibud en de Rabobank vinden het belangrijk dat wordt voorkomen dat jongvolwassenen, als gevolg van risicovol gedrag of onvoldoende kennis, in financiële problemen komen. Het Nibud en de Rabobank hebben met dit onderzoek de handen ineen geslagen om meer inzicht te krijgen in de houding en het gedrag van 18- tot en met 30-jarigen rond beleggen. Daarmee kunnen we jongvolwassenen die (willen) beleggen beter adviseren en helpen bij het maken van financieel verstandige keuzes.

In het vervolg van deze rapportage schetsen we een beeld van jongvolwassen beleggers. Wie zijn het? Waar beleggen zij in en waarom? En in hoeverre verschillen zij van jongvolwassenen die niet beleggen bijvoorbeeld voor wat betreft kennis over en houding ten opzichte van beleggen?

1.2 Achtergrond bij het onderzoek

De vragenlijst is volledig ingevuld door 1.568 respondenten van 18 tot en met 30 jaar. Het veldwerk is uitgevoerd in de eerste drie weken van september 2021. De steekproef is representatief voor Nederlanders van 18 tot en met 30 jaar op geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en werkstatus. De steekproef is gewogen op geslacht, leeftijd en woonsituatie. De achtergrondkenmerken van de ondervraagden staan in Bijlage 1.

De percentages zijn afgerond op hele cijfers. Bij het optellen van percentages worden de nauwkeurige cijfers gebruikt. Vanwege de afrondingen kan het voorkomen dat de percentages in de tabellen en grafieken niet altijd optellen tot 100 procent.

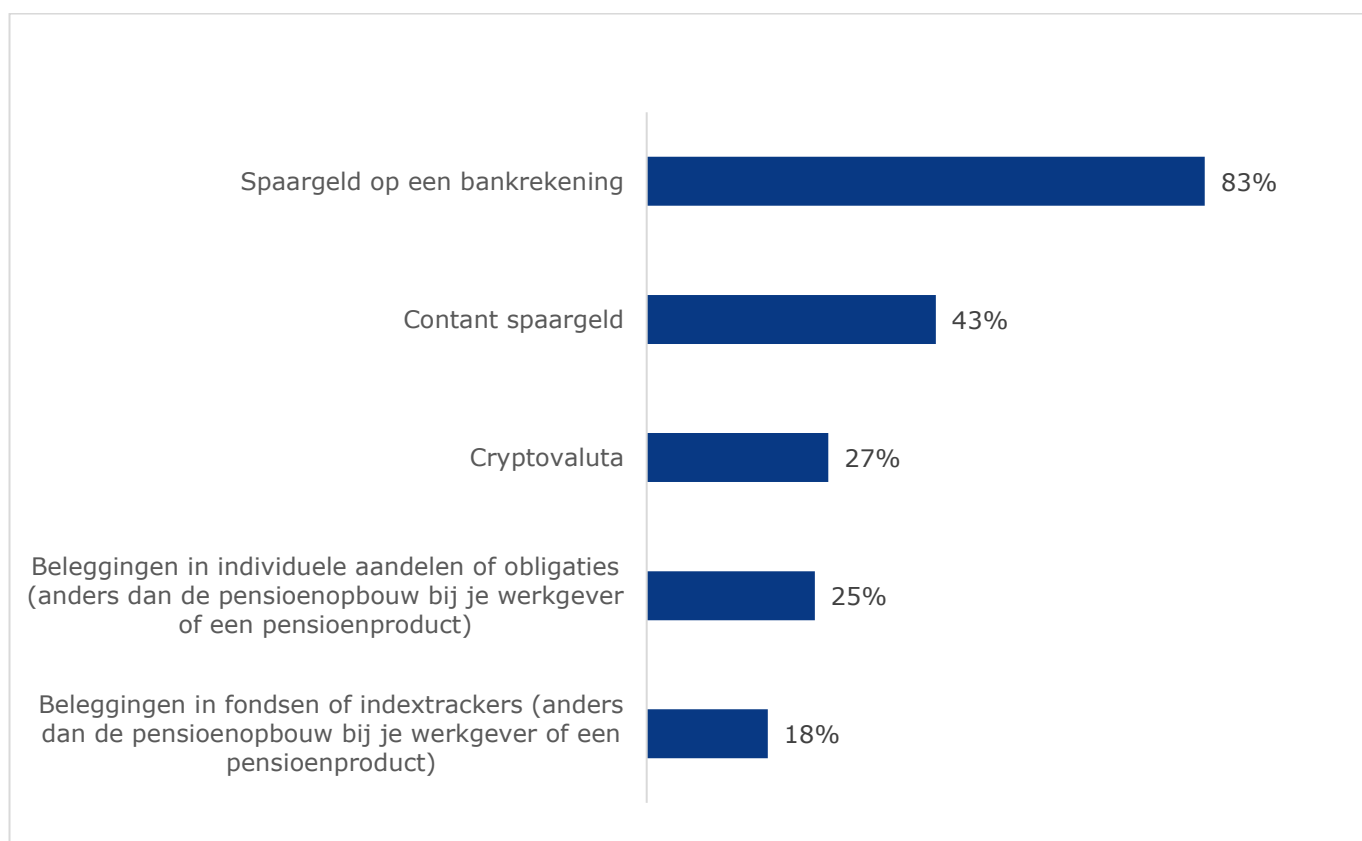
2. Vermogensopbouw jongvolwassenen

Relatief veel jongvolwassenen beleggen. Maar liefst 31 procent van de jongvolwassenen tussen de 18 en 30 jaar heeft één of meer van de meer traditionele vormen van beleggingen, zoals aandelen, obligaties, fondsen en/of indextrackers. Bovendien valt op dat 27 procent van de jongvolwassenen cryptovaluta heeft. Dit is een manier van vermogen opbouwen waarbij de risico's groot zijn doordat de waarde sterk kan fluctueren. Ondanks de populariteit van beleggen, keren jongeren niet massaal het traditionele sparen de rug toe. Het merendeel (86 procent) van de jongvolwassenen spaart op een bankrekening en/of in contanten. Beleggers zijn vaker man, hebben een wat hoger inkomen en zijn hoger opgeleid.

2.1 Type vermogensopbouw

Het overgrote deel van de jongvolwassenen (86 procent) heeft spaargeld op een bankrekening of contant. Een relatief beperkte groep (9 procent) heeft geen spaargeld (5 procent gaf geen antwoord). Degenen zonder spaargeld hebben iets vaker een inkomen tot maximaal 3.000 euro netto per maand en zijn vaker lager opgeleid.

Figuur 1: Type vermogen (n=1.568)*

* Bij het uitvragen van type vermogen konden respondenten per vermogenscategorie aangeven of ze die wel of niet hebben, of dat ze het niet weten/geen antwoord willen geven. De berekening van de percentages in deze grafiek is op basis van de hele steekproef, inclusief respondenten die geen antwoord gaven op de vraag over type vermogen.

Dit onderzoek bevestigt het beeld dat beleggen onder jongvolwassenen populair is. Van de Nederlanders van 18 tot en met 30 jaar heeft 31 procent één of meer van de meer traditionele beleggingsvormen, zoals aandelen, obligaties, fondsen en/of indextrackers. 14 procent van de jongvolwassenen belegt enkel traditioneel en heeft geen cryptovaluta.

Een deel van de jongvolwassenen (15 procent) heeft naast de meer traditionele vormen van beleggingen ook cryptovaluta. In totaal heeft zelfs 27 procent van de jongvolwassenen cryptovaluta. 10 procent van de jongvolwassenen belegt namelijk enkel in cryptovaluta en belegt niet in één of meer van de meer traditionele beleggingsvormen. De totale groep jongvolwassenen die traditioneel belegt en/of cryptovaluta heeft, beslaat 42 procent van de jongvolwassenen.

Tabel 1: Combinaties beleggingen en cryptovaluta*

	2021 %
Traditioneel beleggen: aandelen, obligaties en/of fondsen, indextrackers	
Belegt traditioneel (n=481), waarvan:	31
<i>Belegt traditioneel en heeft cryptovaluta (n=236)</i>	15
<i>Belegt enkel traditioneel, geen cryptovaluta (n=215)</i>	14
Cryptovaluta:	
Heeft cryptovaluta (en mogelijk ook traditionele beleggingen) (n=418) waarvan:	27
<i>Heeft enkel cryptovaluta, belegt niet traditioneel (n=154)</i>	10
Totale groep: traditioneel beleggen en/of cryptovaluta:	
Belegt traditioneel en/of heeft cryptovaluta (n=663)	42

Noot: Bij het uitvragen van type vermogen konden respondenten per vermogenscategorie aangeven of ze die wel of niet hebben, of dat ze het niet weten/geen antwoord willen geven. De berekening van de percentages in deze tabel is op basis van de hele steekproef, inclusief respondenten die geen antwoord gaven op de vraag over type vermogen. In deze tabel zijn voor de afzonderlijke categorieën de respondenten die 'weet niet' of 'geen antwoord' hebben ingevuld niet meegenomen. Hierdoor tellen de subcategorieën niet op tot het totaal.

In het vervolg van de rapportage worden de resultaten uitgesplitst naar de volgende beleggersgroepen:

- Belegt traditioneel (heeft mogelijk ook cryptovaluta)
- Belegt enkel traditioneel (heeft geen cryptovaluta)
- Heeft cryptovaluta (belegt mogelijk ook traditioneel)
- Heeft enkel cryptovaluta (belegt niet traditioneel)
- Belegt niet. Dit zijn respondenten die niet traditioneel beleggen en geen cryptovaluta hebben.

2.2 De achtergrondkenmerken van beleggers

Beleggen beperkt zich niet tot een specifieke groep jongvolwassenen. Zoomen we specifiek in op jongvolwassenen die traditioneel beleggen, dan zien we dat jongvolwassenen met een wat hoger inkomen en met meer vermogen vaker beleggen dan anderen. Daarnaast geven hoger opgeleiden vaker dan lager opgeleiden aan dat ze beleggen en beleggen mannen vaker dan vrouwen.

Tabel 2: Beleggen naar achtergrondkenmerken (n=1.568)

		Belegt traditioneel (n=481) %	Belegt enkel traditioneel (n=215) %	Heeft crypto (n=418) %	Heeft enkel crypto (n=154) %	Belegt niet (n=917) %
Geslacht	Man	38	15	36	13	53
	Vrouw	24	13	17	6*	65
Leeftijd	18-24 jaar	28	11	27	10	59
	25-30 jaar	33	17	26	10	58
Inkomen	< 1.000	22	11*	19	7*	68
	1.000 – 2.000	35	13*	33	12*	55
	2.000 – 3.000	38	18	29	11*	56
	3.000 – 4.000	32	14*	29	12*	61
	> 4.000	51	22*	38	10*	43
	Geen antwoord	16	8*	18	7*	63
Opleiding	Laag	20*	5*	26	10*	58
	Midden	27	11	28	12	62
	Hoog	41	22	25	7*	53
Woonsituatie	Thuis	24	9	27	10	63
	Zelfstandig	35	17	26	9	55
Werkstatus	Student	31	13	27	8*	59
	Werkend	33	15	29	11	57
	Niet-werkend	15*	8*	14*	7*	64
Totaal		31	14	27	10	59

* N=< 50 waarnemingen

Noot: deze tabel laat per demografische kenmerk zien hoe groot het percentage is dat in de specifieke beleggingsvorm zit. De percentages in deze tabel kunnen niet zomaar bij elkaar worden opgeteld, omdat er overlap zit in de groepen beleggers. Ter illustratie van hoe de tabel te lezen is: van alle mannen in het onderzoek heeft 38 procent traditionele beleggingsvormen, van alle vrouwen is dat 24 procent. Verschillen tussen mannen en vrouwen, leeftijdsgroepen, inkomensgroepen, opleidingsniveau, woonsituatie en werkstatus worden door middel van onderstreepte percentages weergegeven. Dit betekent dat dit percentage significant afwijkt van het gemiddelde in de betreffende groep.

2.3 De financiële situatie van beleggers

Opvallend is dat traditionele beleggers vaker veel geld overhouden en minder schulden maken dan niet-beleggers.

Tabel 3: Beleggen naar mate van geld overhouden (n=1.568)

	Belegt traditioneel (n=481) %	Belegt enkel traditioneel (n=215) %	Heeft crypto (n=418) %	Heeft enkel crypto (n=154) %	Belegt niet (n=917) %
Houdt veel geld over	<u>25*</u>	21	23	14	<u>14</u>
Houdt een beetje geld over	45	51	47	55	49
Kan precies rondkomen	18	16	16	14	18
Gebruikt spaargeld	6	6	8	10	8
Maakt schulden	<u>2</u>	3	2	4	<u>5</u>
Geen antwoord	4	4	4	3	6

* N=< 50 waarnemingen

Noot: significante verschillen tussen groepen worden weergegeven door de percentages te onderstrepen. De volgende groepen zijn met elkaar vergeleken:

- Respondenten die traditioneel beleggen en die niet beleggen.
- Van de overige beleggersgroepen de groepen die elkaar niet overlappen: belegt enkel traditioneel en heeft enkel crypto. In deze tabel zijn tussen deze twee groepen geen significante verschillen.

Deze tabel laat per type belegger zien hoe de financiële situatie is. De percentages tellen per kolom op tot 100 procent. De percentages zijn afgerond op hele cijfers. Bij het optellen van percentages worden de nauwkeurige cijfers gebruikt. Vanwege de afrondingen kan het voorkomen dat de percentages in de tabellen en grafieken niet altijd optellen tot 100 procent.

2.4 Waarde spaargeld en beleggingen

Het is voor iedereen van belang om geld achter de hand te hebben, zodat je bij onvoorziene uitgaven niet direct in financiële problemen komt. Met min of meer voorzienbaar bedoelen we uitgaven waarvan het vrijwel zeker is dat ze een keer gedaan worden, maar dat het onzeker is op welk tijdstip dit zal gebeuren. Denk aan een reparatie aan de auto of de vervanging van een huishoudelijk apparaat dat kapot gaat. De minimale buffer die het Nibud adviseert aan te houden varieert naar huishoudtype, van 3.550 euro voor een alleenstaande tot 5.900 euro voor een (echt)paar met vier kinderen (Nibud, 2012).

In onderstaande tabel is de waarde van direct beschikbaar financieel vermogen, spaargeld en/of beleggingen, uitgesplitst naar verschillende beleggersgroepen. Het betreft hier alleen zelfstandig wonende jongvolwassenen.

Van alle zelfstandig wonende jongvolwassenen die traditionele beleggingen hebben, geeft 28 procent aan minder dan 2.500 euro aan spaargeld en/of beleggingen te hebben of geen spaargeld/belegging te hebben waar zij direct bij kunnen. Dit percentage is lager dan onder niet-beleggers. Het aandeel met een vermogen van meer dan 25.000 euro is groter onder beleggers dan onder niet-beleggers (20 versus 8 procent).

Tabel 4: Waarde spaargeld/belegging van zelfstandig wonenden (n=1.048)

	Belegt traditioneel (n=481) %	Belegt enkel traditioneel (n=215) %	Heeft crypto (n=418) %	Heeft enkel crypto (n=154) %	Belegt niet (n=917) %
0 - 2.500	<u>28</u>	<u>26</u>	36	<u>39</u>	<u>41</u>
2.500 - 5.000	14	11	12	13	11
5.000 - 10.000	15	16	12	12	14
10.000 - 25.000	<u>18</u>	18	16	15	<u>13</u>
> 25.000	<u>20</u>	<u>21</u>	15	<u>10</u>	<u>8</u>
Weet niet/wil niet zeggen	<u>5</u>	8	8	11	<u>13</u>

42 procent van de zelfstandig wonende traditionele beleggers heeft een direct opneembaar vermogen van minder dan 5.000 euro. Van deze groep geeft 35 procent aan precies rond te kunnen komen, 10 procent gebruikt spaargeld en 1 procent maakt schulden. De helft zegt geld over te houden (tabel 3).

Tabel 5: Financiële situatie van beleggers die zelfstandig wonen (n=1.035)

	Belegt traditioneel en vermogen < 5.000 (n=154)
Houdt veel geld over	9
Houdt een beetje geld over	41
Kan precies rondkomen	35
Gebruikt spaargeld	10
Maakt schulden	1
Geen antwoord	4

3. Beleggers

Jongvolwassenen die beleggen zien dit vooral als een goede manier om vermogen op te bouwen en beleggen omdat het rendement hoger is dan de spaarrente. Een andere belangrijke (bijkomende) reden voor jongvolwassenen om te beleggen is dat het een leuke manier is om met geld bezig te zijn. Beleggers zijn zich over het algemeen bewust van de risico's van beleggen. Het merendeel vindt namelijk dat je niet zou moeten beleggen met geld dat je niet kunt missen en vindt het belangrijk om geld achter de hand te hebben. Ook zien beleggers de meer traditionele beleggingsvormen doorgaans als een betere manier om vermogen op te bouwen dan investeren in cryptovaluta. Opvallend is echter dat bijna de helft van de beleggende jongvolwassenen niet het juiste antwoord weet op de kennisvraag over beleggen.

3.1 Redenen om te beleggen

Een forse meerderheid van de respondenten die traditioneel belegt (85 procent) geeft hiervoor tenminste één reden die gerelateerd is aan het opbouwen van vermogen of het behalen van rendement. Dit gaat om drijfveren als 'om vermogen op te bouwen', 'om snel doelen te halen', 'omdat het rendement doorgaans hoger is dan de spaarrente', 'om negatieve rente over mijn spaargeld te vermijden' of 'omdat ik anders niet profiteer van de stijgende beurzen' (zie Tabel 6). Een kleine meerderheid van 56 procent noemt (ook) de wat meer hobbymatige kant van beleggen als motivatie, namelijk 'de spanning van beleggen vind ik leuk', 'als tijdverdrijf of hobby' en 'als leuke manier om met geld bezig te zijn'. Ook geeft 8 procent van de traditionele beleggers aan te beleggen om deel te nemen aan bepaalde bedrijven of sectoren en 8 procent belegt omdat hij/zij beleggingen van zijn ouders heeft gehad. Degenen die enkel traditioneel beleggen, noemen de laatste twee redenen vaker dan jongvolwassenen die enkel in crypto beleggen.

Tabel 6: Reden(en) om te beleggen

	Belegt traditioneel (n=481) %	Belegt enkel traditioneel (n=215) %	Heeft crypto (n=418) %	Heeft enkel crypto (n=154) %
Om vermogen op te bouwen	55	52	59	60
Om snel mijn doelen te behalen	28	24	29	28
Omdat het rendement doorgaans hoger is dan de spaarrente	45	<u>45</u>	38	<u>31</u>
De spanning van beleggen vind ik leuk	18	18	20	21
Als tijdverdrijf of hobby	23	21	28	29
Om deel te nemen aan bepaalde bedrijven of sectoren	8	<u>6</u>	6	<u>2</u>
Als leuke manier om met geld bezig te zijn	38	36	39	40
Om negatieve rente over mijn spaargeld te vermijden	18	15	19	18
Omdat ik beleggingen van mijn ouders heb gehad	8	<u>6</u>	5	<u>1</u>
Omdat ik anders niet profiteer van de stijgende beurzen	17	<u>16</u>	13	<u>5</u>
Anders, namelijk:	1	1	1	-
Weet ik niet	2	2	3	3

Reden die te maken heeft met vermogensopbouw of rendement (1, 2, 3, 8, 10)	85	84	82	77
Reden die te maken heeft met hobbymatige kant van beleggen (4, 5, 7)	56	54	59	62

3.2 Redenen om niet te beleggen

Jongvolwassenen die niet beleggen (traditioneel en/of in cryptovaluta) geven hier verscheidene redenen voor. Die variëren van er niet mee bezig zijn, te hoge kosten, een gebrek aan kennis, risico's van beleggen tot financiële krapte. De meest genoemde reden om niet te beleggen is 'ik weet te weinig van beleggen'. Voor 51 procent van de niet-beleggers is dit een reden om niet te beleggen. De (gepercipieerde) risico's van beleggen weerhouden 38 procent van de niet-beleggers ervan te gaan beleggen. Ook geeft 32 procent aan dat ze niet weten waar ze moeten beginnen.

Tabel 7: Reden(en) om niet te beleggen (n=738)

	%
Ik weet te weinig over beleggen	51
Ik vind beleggen te risicovol	39
Ik weet niet waar ik moet beginnen	32
Ik vind het te ingewikkeld	28
Ik heb geen geld over	19
Ik heb hier nooit over nagedacht	12
Ik wil me niet verdiepen in beleggen	10
Ik vind de kosten van beleggen te hoog	9
Ik wil op korte termijn een grote uitgave doen	6
Anders	3
Weet ik niet	4

3.3 Houding ten aanzien van sparen en beleggen

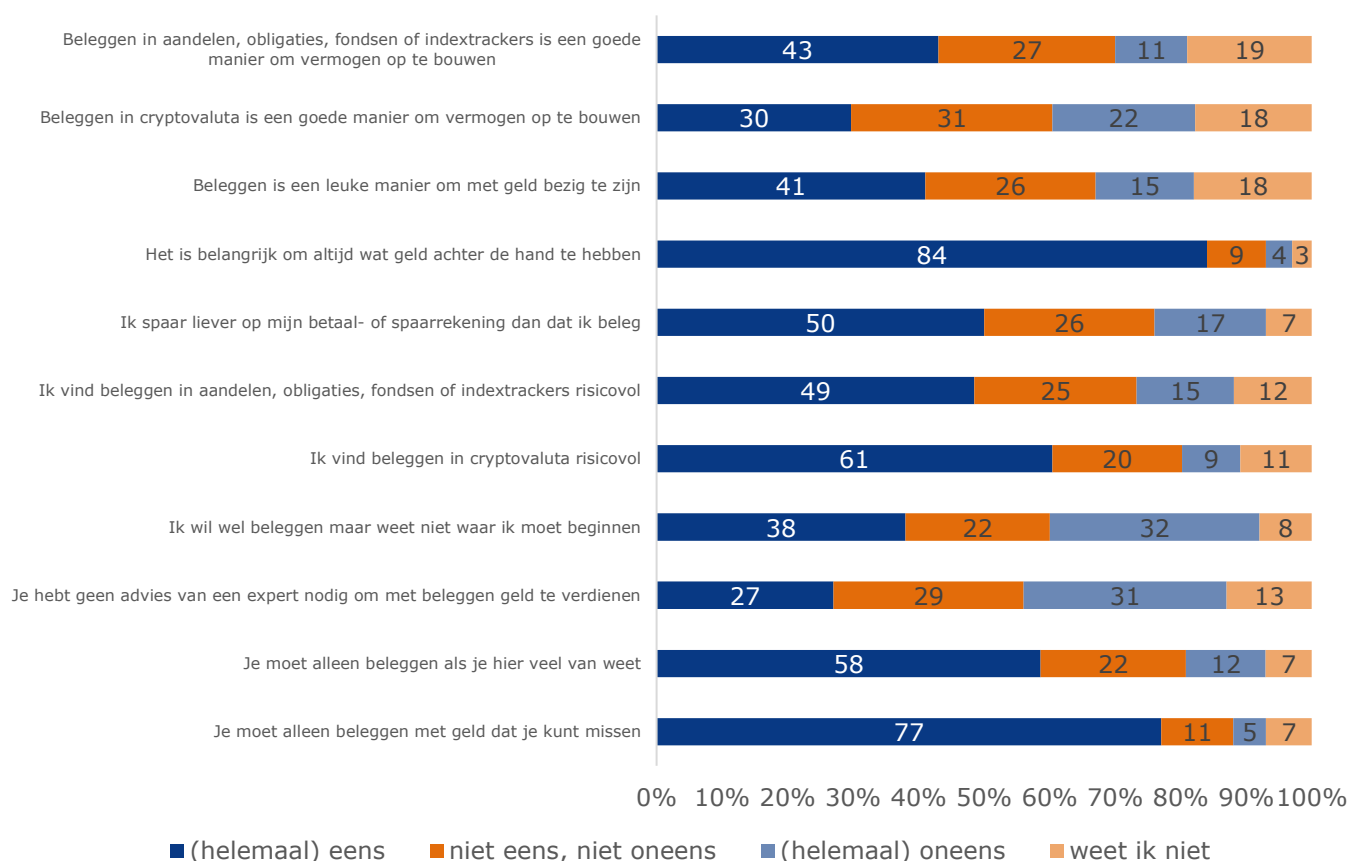
In het voorgaande zagen we dat een behoorlijke groep jongvolwassenen belegt, zowel in traditionele vormen als in cryptovaluta. Veel genoemde redenen om te beleggen hebben te maken met vermogensopbouw en met de meer hobbymatige kant van beleggen. Aan de hand van een aantal stellingen hebben we de houding van jongvolwassenen ten opzichte van traditioneel beleggen, cryptovaluta en sparen verder onderzocht.

Hieruit komt naar voren dat jongvolwassenen zich over het algemeen bewust lijken te zijn van het feit dat beleggen een vorm van vermogensopbouw is die risico's met zich meebrengt. Zo vindt 77 procent van alle jongvolwassenen dat je enkel moet beleggen met geld dat je kunt missen. Het merendeel van de jongvolwassenen vindt het bovendien belangrijk om altijd wat geld achter de hand te hebben. Een ruime meerderheid van de jongvolwassenen vindt ook dat je alleen moet beleggen als je er veel van weet. Over de vraag of je er dan ook advies van een expert voor nodig hebt, zijn de meningen meer verdeeld.

Niet iedereen staat overigens positief tegenover beleggen. De helft van de jongvolwassenen spaart liever op de betaal- of spaarrekening dan dat ze beleggen. Voor 40 procent is beleggen juist een leuke manier om met geld bezig te zijn.

In het vervolg van deze paragraaf gaan we verder in op de houding ten aanzien van beleggen en in hoeverre verschillende groepen jongvolwassenen die beleggen daarin van elkaar verschillen.

Figuur 2: Houding t.a.v. beleggen en sparen (n=1.568)

Jongvolwassenen vinden traditioneel beleggen betere manier van vermogensopbouw dan cryptovaluta

Jongvolwassenen zien beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers als een betere manier om vermogen op te bouwen dan beleggen in crypto. Zo geeft 43 procent aan dat beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers hiervoor een goede manier is, tegenover 30 procent die dat over cryptovaluta zegt. Zoals valt te verwachten hebben degenen die beleggen doorgaans een positievere houding ten opzichte van de beleggingen waar ze in investeren dan degenen die daar niet in beleggen (zie Tabel 8 en Tabel 9).

Degenen die in cryptovaluta beleggen zijn daar bijvoorbeeld een stuk enthousiaster over dan degenen die geen crypto's hebben. Een kleine meerderheid van degenen die onder meer in cryptovaluta beleggen (54 procent) zegt namelijk dat crypto's een goede manier zijn om vermogen op te bouwen. Van de jongvolwassenen die enkel in cryptovaluta beleggen is 58 procent het daarmee eens. Slechts 23 procent van de beleggers die enkel

traditionele beleggingen hebben, en 19 procent van de niet-beleggers deelt deze mening. Toch geeft ook nog 14 procent van de crypto-beleggers aan dat ze crypto's geen goede manier van vermogensopbouw vinden en 31 procent antwoordde neutraal op deze stelling.

Tabel 8: Beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers is een goede manier om vermogen op te bouwen

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	11	10	7	10	8	13
Neutraal	27	<u>20</u>	<u>19</u>	26	<u>30</u>	<u>28</u>
Eens	43	<u>68</u>	<u>73</u>	58	<u>50</u>	<u>30</u>
Geen antwoord	19	<u>2</u>	<u>2</u>	6	<u>12</u>	<u>28</u>

Tabel 9: Beleggen in cryptovaluta is een goede manier om vermogen op te bouwen

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	22	25	<u>35</u>	14	<u>9</u>	23
Neutraal	31	32	35	31	30	31
Eens	30	<u>39</u>	<u>23</u>	54	<u>58</u>	<u>19</u>
Geen antwoord	18	<u>4</u>	7	2	3	<u>26</u>

Jongvolwassenen schatten de risico's van cryptovaluta over het algemeen hoger in

Jongvolwassenen vinden gemiddeld genomen ook dat beleggen in cryptovaluta risicovoller is dan beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers. Van alle jongvolwassenen vindt 61 procent cryptovaluta risicovol, terwijl 49 procent dit zegt over aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers.

Zoals te verwachten zien beleggers minder risico's dan niet-beleggers. Van degenen die onder meer beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers vindt 38 procent dit risicovol. Van degenen die enkel in traditionele vormen belegt is dat 46 procent. Dat is lager dan degenen die enkel cryptovaluta hebben (54 procent) en die niet beleggen (57 procent; Tabel 10). Eenzelfde beeld zien we voor crypto: van de beleggers die onder meer in cryptovaluta beleggen, vindt 54 procent dat risicovol en 53 procent van de jongvolwassenen die enkel in cryptovaluta beleggen vindt dat. Daartegenover staat 74 procent van degenen die enkel traditioneel beleggen en 67 procent van jongvolwassenen die helemaal niet beleggen (Tabel 11). Wel valt op dat de jongvolwassenen die naast cryptovaluta ook andere beleggingen hebben, cryptovaluta vaker risicovol vinden dan traditionele beleggingen. Jongvolwassenen die enkel in cryptovaluta investeren, lijken traditionele beleggingen en cryptovaluta ongeveer even risicovol te vinden.

Tabel 10: Ik vind beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers risicovol

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	14	<u>29</u>	<u>23</u>	25	<u>13</u>	<u>7</u>
Neutraal	25	<u>31</u>	29	31	29	<u>19</u>
Eens	49	<u>38</u>	<u>46</u>	41	<u>54</u>	<u>57</u>
Geen antwoord	12	<u>2</u>	2	3	4	<u>17</u>

Tabel 11: Ik vind beleggen in cryptovaluta risicovol

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	9	<u>13</u>	<u>8</u>	17	<u>17</u>	<u>5</u>
Neutraal	20	<u>21</u>	<u>14</u>	28	<u>29</u>	<u>15</u>
Eens	61	64	<u>74</u>	54	<u>53</u>	67
Geen antwoord	11	<u>3</u>	4	1	2	<u>14</u>

Jongvolwassenen vinden dat je niet moet beleggen met geld dat je niet kunt missen
Ruim driekwart (77 procent) van de jongvolwassenen vindt dat je enkel moet beleggen met geld dat je kunt missen. Degenen die niet beleggen zijn het hier wat vaker mee eens (81 procent). Van degenen die beleggen is 75 procent het ermee eens, 14 procent antwoordde neutraal en 10 procent is het oneens met deze stelling.

Jongvolwassenen die enkel in cryptovaluta beleggen en niet in andere beleggingsvormen zitten, geven net wat vaker (87 procent) aan dat je enkel moet beleggen met geld dat je kunt missen, dan beleggers die enkel traditionele beleggingen hebben (79 procent).

Tabel 12: Je moet alleen beleggen met geld dat je kunt missen

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	5	<u>10</u>	5	9	6	<u>3</u>
Neutraal	11	<u>14</u>	<u>15</u>	11	<u>6</u>	<u>9</u>
Eens	77	<u>75</u>	<u>79</u>	78	<u>87</u>	<u>81</u>
Geen antwoord	7	<u>1</u>	<1	1	1	<u>8</u>

Jongvolwassenen zien het belang van een financiële buffer

Een grote meerderheid van de jongvolwassenen, 84 procent, vindt het belangrijk om altijd wat geld achter de hand te hebben. Van de traditionele beleggers is het aandeel met 75 procent lager dan de degenen die niet beleggen (92 procent).

Tabel 13: Het is belangrijk om altijd wat geld achter de hand te hebben

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	<u>4</u>	<u>10</u>	5	<u>9</u>	2	<u>1</u>
Neutraal	<u>9</u>	<u>14</u>	12	<u>13</u>	8	<u>4</u>
Eens	84	<u>75</u>	82	77	89	<u>92</u>
Geen antwoord	3	2	2	1	1	2

Tabel 14: Ik spaar liever op mijn betaal- of spaarrekening dan dat ik beleg

	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Oneens	17	<u>37</u>	29	37	28	<u>5</u>
Neutraal	26	<u>31</u>	34	30	29	<u>21</u>
Eens	50	<u>31</u>	36	32	42	<u>66</u>
Geen antwoord	7	<u>1</u>	1	2	1	<u>8</u>

3.4 Kennis

Om te meten of jongvolwassenen kennis hebben over beleggen, legden we respondenten één van de vragen voor waarmee financiële geletterdheid kan worden gemeten (Lusardi & Mitchell, 2014). De vraag is gericht op begrip van risicospreiding. We vroegen respondenten of ze denken dat de volgende uitspraak waar of niet waar is: 'Een aandeel van één bedrijf geeft normaal gesproken een zekerder rendement dan een aandelenfonds.' Het juiste antwoord hierop is 'niet waar'.

De kennisvraag gaat specifiek over de meer traditionele vormen van beleggen. Van de respondenten die in zulke traditionele vormen beleggen (aandelen, obligaties, fondsen en/of indextrackers) geeft 43 procent niet het juiste antwoord op de kennisvraag over beleggen: 25 procent antwoordde 'waar' en 18 procent 'weet ik niet'.

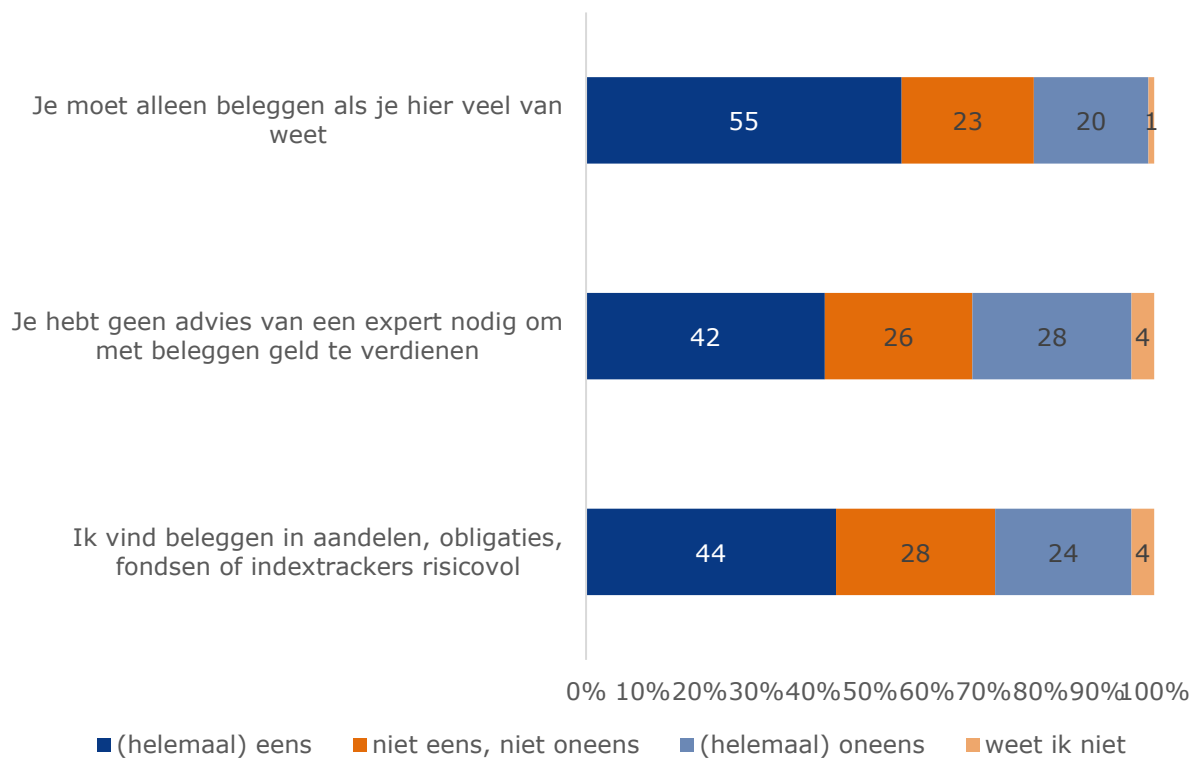
Tabel 15: Kennis beleggen

Denk je dat de volgende uitspraak waar of niet waar is? "Een aandeel van één bedrijf geeft normaal gesproken een zekerder rendement dan een aandelenfonds."	Totaal	Belegt traditioneel	Belegt enkel traditioneel	Heeft crypto	Heeft enkel crypto	Belegt niet
	%	%	%	%	%	%
Waar	15	<u>25</u>	19	25	18	<u>9</u>
Niet waar	38	<u>57</u>	58	47	<u>34</u>	<u>29</u>
Weet niet	47	<u>18</u>	<u>23</u>	28	<u>47</u>	<u>62</u>

Verder valt op dat van de beleggers die traditioneel beleggen én die niet het juiste antwoord geven, 55 procent vindt dat je alleen zou moeten beleggen als je er verstand van hebt. Deze groep vindt blijkbaar kennis over beleggen wel belangrijk, maar beschikt zelf niet altijd over de juiste kennis. Daarnaast is 42 procent van de beleggers die niet het juiste antwoord weet van mening dat je geen advies van een expert nodig hebt om geld te verdienen met beleggen. Tot slot zien we dat 24 procent van de beleggers die niet het

juiste antwoord gaven, beleggen in aandelen, obligaties, fondsen of indextrackers niet als risicovol beschouwt.

Figuur 3: Houding van beleggers die kennisvraag niet juist beantwoordden

Bijlage 1 | Onderzoeksverantwoording

1.1 Doelgroep

Nederlanders in de leeftijd van 18 t/m 30 jaar.

1.2 Netto steekproef

De vragenlijst is volledig ingevuld door 1.568 respondenten van 18 t/m 30 jaar.

Deze steekproef is representatief voor Nederlanders van 18 t/m 30 jaar op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en werkstatus. Het onderzoek is gewogen op geslacht, leeftijd en woonsituatie.

1.3 Werving respondenten

Online vragenlijst via panel Dynata (www.dynata.com).

1.4 Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd van 3 september tot en met 22 september 2021.

1.5 Statistische significantie resultaten

Tabel 2: significante verschillen op tenminste vijf procent tussen mannen en vrouwen, leeftijdsgroepen, inkomensgroepen, opleidingsniveau, woonsituatie en werkstatus worden door middel van onderstreepte percentages weergegeven. Dit betekent dat dit percentage significant afwijkt van het gemiddelde in de betreffende groep.

Tabellen 3, 4, 6 t/m 15: significante verschillen op tenminste vijf procent tussen groepen worden weergegeven door de percentages te onderstrepen. De volgende groepen zijn met elkaar vergeleken:

- Respondenten die traditioneel beleggen en die niet beleggen.
- Van de overige beleggersgroepen de groepen die elkaar niet overlappen: belegt enkel traditioneel en heeft enkel crypto. In deze tabel zijn tussen deze twee groepen geen significante verschillen.

Bijlage 2 | Achtergrondkenmerken

In onderstaande tabel is te zien hoe de steekproef is samengesteld op basis van de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, woonsituatie, werkstatus en inkomen.

Tabel 16: Achtergrondkenmerken afgezet tegen de landelijke verdeling

	Ongewogen Steekproef	Gewogen steekproef	Landelijk* %
	%	%	%
Geslacht			
Man	43	49	51
Vrouw	53	47	49
Anders	4	4	
Leeftijd			
18 tot 25 jaar	49	54	53
25 tot en met 30 jaar	51	46	47
Opleidingsniveau			
Laag (Basisschool, LBO, VMBO basis/kader, VMBO GL/TL, MAVO, (M)ULO)	11	12	15
Middelbaar (MBO, HAVO, VWO)	55	56	55
Hoog (Bachelor (HBO of Universiteit), Universiteit Master, Doctoraalopleiding)	33	31	30
Woonsituatie			
Thuiswonend	33	58	56
Zelfstandig	67	42	44
Werkstatus			
Studenten	30	33	30
Werkend	60	57	60
Niet-werkend	10	10	10
Inkomen			
Minder dan 1.000	15	17	-
1.000 - 2.000	22	21	-
2.000 - 3.000	21	20	-
3.000 - 4.000	15	13	-
Meer dan 4.000	10	9	-
Weet niet/Wil niet zeggen	17	19	-

* bron: CBS Statline

Bijlage 3 | Literatuur

Lusardi, A. & Mitchell, O. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52, 5-44.

Nibud (2012). Een referentiebuffer voor huishoudens. Onderzoek naar het vermogen en het spaargedrag van Nederlandse huishoudens.

Nibud (2021). *De coronacrisis en ons geld*. Utrecht: Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.